

Neboť protože tento jedovatý má v sobě mnoho rtuti, je velmi tekutý a prchavý v ohni. Když se láme pod rudou, v ohni všechno odejde a dává velmi jedovatý hutní kouř.

Mathesius (Sarepta)

Arzén

Ještě méně než komplexní rudy větrá masivní arzén. V jeho okolí se ojediněle najdou spíše než krystalky práškovité povlaky arsenolitu a drobné krystaly farmakolitu. Opačně se naopak chová silně porézní arzén ze žíly Geschieber na 10. patře jámy Svornost. Vedle relativně hojných krystalků arsenolitu a claudetitu poskytuje skvělé ukázky silně kyselého kaatitalitu, v jehož těsné blízkosti se nacházejí kůry a zemité povlaky zemitého skoroditu. Tento arzén je ale typický tím, že obsahuje drobně vtroušený pyrit a markasit, jejichž větrání urychluje rozpouštění arzénu. Na některých ukázkách tohoto arzénu vznikají kapičky silně kyselé kapaliny, které nezměněné setrvávají na těchto vzorcích po řadu let i v suchém prostředí. Zřejmě se jedná o hydroskopickou kyselinu arseničnou. Jiné vzorky porézního arzénu obsahovaly sloupečky, jejichž vnitřek vyplňovala práškovitá ryzí síra, ale povrch sloupcového krystalu tvořila „slupka“ složená z pyritu či akantitu. Evidentně se jednalo o přeměněný argentopyrit. O zde nalezených unikátních sloučeninách čtyřmocného uranu bude pojednáno dále.

masivní arzén převážně větrá v práškovité povlaky či kůry arsenolitu

(Jáchymov-Svornost, 5. patro, žíla Geschieber, 1987)

v čočce porézního arzénu se na mnoha místech tvoří kapičky silně kyselé kapaliny

(Jáchymov-Svornost, 10. patro, žíla Geschieber, 2010; foto J. Plášil)

kapka kyseliny, kterou už z větší části vyplňují drobné krystalky kaatialaitu
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1982)

kouli novotvořeného kaatialaitu i bezprostřední okolí nadále smáčí kyselina
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1986)

po „spotřebování“ kyseliny zůstane „suchá“ koule...
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1988)

... která postupně rekrystalizuje až na relativně hrubé krystaly
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1988)

arsenolit (modré zbarvení zřejmě způsobuje molybden)
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1985)

krystaly arsenolitu zarostlé v dickitu
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1986)

krystaly claudetitu jsou plastické, tlakem se ohnou
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1986)

claudetit
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1986)

kaatialait
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1992)

jemně krystalický kaatialait na zemitém skoroditu
(Jáchymov-Svornost, žíla Geschieber, 1992)